

422894, РТ, Алькеевский район, с. Старые Салманы, Клубная, 1
тел: : 8 (84346) 79-8-49

Адресы: 422894, РТ, Әлки районы, Иске Салман авылы, Клуб ур., 1
факс: 8 (84346) 79-8-49

РЕШЕНИЕ

Иске Салман авылы

КАРАР

2022 елның 9 марты

44 №

Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы «Иске Салман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгөрешләр һәм өстәмәләр керту турында

2003 елның 06 октябрдәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль закон (соңгы үзгөрешләр белән), 2004 елның 28 июлдәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Әлки районы прокуратурасының хокукий инициативасын өйрәнеп, Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы «Иске Салман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 85,86 статьясы нигезендә Иске Салман авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы «Иске Салман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советының 2018 елның 11 октябрдәге 24 номерлы карары (2019.11.11, 19№, 2020.23.10,8№ үзгөрешләр белән) белән расланган Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы Уставына үзгөрешләр һәм өстәмәләр кертергә (1нче кушымта).

2. Әлеге карар гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә.

3. «Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы «Иске Салман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгөрешләр һәм өстәмәләр керту турында» карарны гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә жибәрергә.

4. «Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы «Иске Салман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгөрешләр һәм өстәмәләр керту турында» карарны, Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы «Иске Салман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының яңа редакциясен дәүләт теркәвенә алганнан соң Иске Салман авыл жирлеге территориясендә Татарстан Республикасы, Әлки районы, Иске Салман авылы, Клуб.ур., 1 йорт (жирле үзидарә бинасы)адресы буенча махсус жиһазландырылган стендларда урнаштырырга һәм Әлки муниципаль районының рәсми <http://alkeevskiy.tatarstan.ru> сайтында һәм Татарстан Республикасының рәсми pravo.tatarstan.ru порталында бастырып чыгарырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Совет Рәисе,
Татарстан Республикасы
Әлки муниципаль районы
«Иске Салман авыл жирлеге»
муниципаль берәмлек башлыгы:

А. Р.Халиуллин

**Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы "Иске Салман авыл
жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмеләр**

5 статьяда (жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре):

5 статьяның 1 өлешендәге 9 пункттын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«9) жирлек территориясен тәзекләндерү кагыйдәләрен раслау, тәзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, аның предмети булып жирлек территориясен тәзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итү таләпләрен үтәү, күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә жирлек территориясен тәзекләндерүне оештыру;».

6 статьяда (жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә кертелмәгән мәсьәләләренә хәл итүгә жирле үзидарә органнары хокуклары):

1 пунктка түбәндәге эчтәлекле 17 пунктча өстәргә:

«17) алкоголь, наркотик яисә башка токсик исерек затларга ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру.».

10 статьяда (жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда халыкның турыдан-туры катнашуы):

10 статьяга түбәндәге эчтәлекле 14 пункт өстәргә:

«14) инициатив проектлар;».

II бүлеккә 15.1 статьясын түбәндәге редакциядә өстәргә:

«15.1 статья. Инициатив проектлар

1. Жирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру максатларында жирле администрациягә жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләренә хәл итү буенча инициатив проект кертеләргә мөмкин. Инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган жирлек территориясенә бер өлешен билгеләү тәртибе жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициатив проектны кертү инициативасы белән уналты яшькә җиткән һәм тиешле Жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун гражданы булган инициатив төркем, территориаль иҗтимагый үзидарә органнары, авыл торак пункты старостасы (алга таба - проект инициаторлары) чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны Жирлек Советының норматив хокукый акты белән киметеләргә мөмкин. Жирлек Советының норматив хокукый акты нигезендә проект инициаторы булу хокукы шулай ук тиешле Жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы башка затларга да биреләргә мөмкин.

3. Инициатив проект үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

1) жирлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;

2) өлеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәренә нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән

нәтижеләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чыгымнарны алдан исәпләү;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган срогы;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яисә) эштә катнашуы турында белешмә;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләменнән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану күздә тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменә күрсәтү;

8) жирлек Советының норматив хокукый актында билгеләнгән тәртип нигезендә инициатив проект гамәлгә ашырылчак жирлек территориясенә яисә аның өлешенә күрсәтмә;

9) Жирлек Советының норматив хокукый актында каралган башка белешмәләр.

4. Жирлек Башкарма комитетына кертелгәнче инициатив проект гражданның жыенында, жыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданның жыелышында яисә конференциясендә, инициатив проект турында фикер алышу, жирлектә яшәүчеләрнең яисә аның өлешенең мәнфәгатьләренә туры килүен билгеләү, инициатив проектны гамәлгә ашыруның максатка ярашлылыгын билгеләү, шулай ук инициатив проектны хуплау өчен гражданның жыенында, жыелышында яисә конференциясендә каралырга тиеш. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданның бер конференциясендә берничә инициатив проектны карау мөмкин.

Жирлек Советының норматив хокукый акты белән шулай ук гражданның сораштыру, аларның имзаларын жыю юлы белән инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданның фикерен ачыклау мөмкинлеге каралырга мөмкин.

Инициатив проектны гамәлгә керткәндә проект инициаторлары Жирлекнең Башкарма комитетына гражданның жыены, жыелышы яисә конференциясе беркетмәсен, гражданның сораштыру нәтижәсен һәм (яисә) инициатив проектка Жирлек халкы яисә аның өлеше тарафыннан ярдәм күрсәтүне раслый торган имзаланган көгазьләрне беркетә.

5. Инициатив проектны жирле администрациягә кертү турындагы мәгълүмат инициатив проект жирле администрациягә кертелгәннән соң өч эш көне эчендә әлеге статьяның 3 өлешендә, шулай ук проект инициаторлары турында күрсәтелгән белешмәләр "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Бер үк вакытта гражданның Жирлекнең башкарма комитетына кисәтү һәм тәкъдимнәрен, биш эш көненнән артмаган вакытта, тәкъдим итү срогын күрсәтеп, тәкъдим итү мөмкинлеге турында хәбәр ителә. Искәrmә һәм тәкъдимнәрен уналты яшькә житкән Жирлек халкы жибәрергә хокукы. Күрсәтелгән мәгълүматны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат составына әлеге жирлек кергән муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пункты гражданның әлеге мәгълүмат авыл торак пункты старостасы аша житкерелергә мөмкин.

6. Инициатив проект Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннән алып 30 көн эчендә һичшиксез каралырга тиеш. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты инициатив проектны карау нәтижеләре буенча түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) инициатив проектны хупларга һәм аның өстендә эшләүне жирле бюджет турындагы карар белән каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә тиешле максатларга жирле бюджет проектын тәзү һәм карау тәртибенә туры китереп (жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү) дәвам итәргә;

2) инициатив проектка ярдәм итүдән баш тартырга һәм инициатив проектка ярдәм итүдән баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проектны инициаторларына кире кайтарырга.

7. Жирле администрация инициатив проектка ярдем итүден баш тарту турындагы карарны түбөндөгө очрактарда кабул итө:

- 1) инициатив проектны кертү һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;
- 2) инициатив проектның Россия Федерациясә федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, муниципаль берәмлек уставына туры килмәве;
- 3) жирле үзидарә органнарында кирәкле вәкаләтләр һәм хокуклар булмау сәбәплә, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлегә булмау;
- 4) аларны формалаштыру чыганагы булып инициатив түләүләр тормаса, инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган акча күләмендә, жирле бюджет акчалары булмау;
- 5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижелерәк ысул белән хәл итү мөмкинлегә булу;
- 6) инициатив проект конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты ө өлеге статьяның 7 өлешендәге 5 пункттында каралган очракта проект инициаторларына бергәләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны компетенцияләре нигезендә жирле үзидарә органы яисә дәүләт органы карамагына тәкъдим итәргә хокукы.

9. Инициатив проектларны күрсөтү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткөрү тәртибе Совет (Жирлек Советы вәкаләтләрән гамәлгә ашыручы гражданныр жыены) тарафыннан билгеләнә.

10. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен чыгарыла торган инициатив проектларга карата инициатив проектта булырга тиешле белешмә составына таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта 2003 елның 06 октябрәндәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26_1 статьясындагы 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлешләре таләпләре кулланылмый.

11. Жирлекнең башкарма комитетына эчтәлегә буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирлап берничә инициатив проект кертелгән очракта, жирле администрация конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проект инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткөрү тәзу һәм эшчәнлек тәртибе Жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнгән коллегиаль органга (комиссиягә) йөкләнә. Коллегия органның (комиссиянең) составы Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан төзелә. Мондый чакта коллегиаль орган (комиссия) өгъзаларының гомуми санының яртысы Жирлек Советы тәкъдиме нигезендә билгеләнергә тиеш. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә коллегиаль орган (комиссия) конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда инициатив проектны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлегә тәзмин ителергә тиеш.

13. Проект инициаторлары, тиешле Жирлек территориясендә яшәүче гражданныр жыены, жыелышы яисә конференциясә тарафыннан вәкаләтләр бирелгән башка гражданныр, шулай ук Россия Федерациясә законнары белән билгеләнә торган башка затлар инициатив проектны гамәлгә ашыруны Россия Федерациясә законнарына каршы килми торган формада ижтимагый контрольне гамәлгә ашырырга хокукы.

14. Жирлек Башкарма комитетының инициатив проектын карау, инициатив проектны гамәлгә ашыруның барышы, шул исәптән акчаларны куллану, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында мәгълүмат "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтөрөндәге муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Жирлек Башкарма комитетының инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында хисабы инициатив проектны гамәлгә ашыру

төмамланган көннән алып 30 календарь көн эчендә Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Күрсәтелгән мәгълүматны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаган очракта, күрсәтелгән мәгълүмат составына өлеге жирлек кертгән муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пунктында гражданның күрсәтелгән мәгълүматны авыл торак пункты старостасы житкерергә мөмкин.»;

19 статья (гавами тыңлаулар, ижтимагый фикер алышулар):

19 статьяның 11 пунктын яңа редакциядә бәян итәргә:

«11. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне ызанлау кагыйдәләре проектлары, территорияләргә төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектларына, рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектларына, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре булмаганда, жир биләмәләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану рөхсәт ителгән бер төренә мондый файдалануның башка төренә үзгәртү мәсьәләләре буенча шөһәр төзелеш эшчәнлегенә турындагы законнар нигезендә гавами тыңлаулар яисә ижтимагый фикер алышулар үткәрелә»;

20 статьяда (Гражданның жыелышы):

1 пунктта «һәм Жирлек жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары» сүзләреннән соң «инициатив проектларны кертү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча фикер алышу» сүзләрен өстәргә;

7 пунктка түбәндәгә эчтөлөклә абзац өстәргә:

«Инициатив проектлар кертү һәм аларны карау мәсьәләләре буенча гражданның жыелышында уналты яшькә житкән шушы территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициатив проектларны кертү мәсьәләләрен карау һәм тикшерү максатларында гражданның жыелышын билгеләү һәм үткөрү төртибе Жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә.».

22 статьяда (Гражданның жыены):

3 пунктка түбәндәгә эчтөлөклә 4.1 пунктчасын өстәргә:

«4.1) 2004 елның 28 июлендәгә «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә торак пункт территориясенә өлеге өлешендә гражданның үзара салымы чараларын кертү һәм алардан файдалану мәсьәләсе буенча жирлек составына керә торган торак пункт территориясә өлешендә»;

3 пунктның 6 пунктчасын түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«б) авылара территориядә урнашкан торак пунктта яңа төзелгән жирлек булдыру турында халык инициативасын күрсәтү максатларында, шулай ук, әгәр аның сайлау хокукына ия халык саны 300 кешедән артмаса, яңа төзелгән жирлекнең жирле үзидарә органнары структурасын билгеләү мәсьәләсе буенча яңа төзелгән жирлектә»;

4 пунктны яңа редакциядә бәян итәргә:

«4. Өлеге статьяның 3 пунктчыдагы 4.1 пунктчасында каралган очрактан тыш,

гражданның жыены жирлек башлыгы тарафыннан местәкыйль рәвештә яки жирлектә яшәүчеләрнең 10 кешедән ким булмаган төркеме инициативасы буенча чакырылырга мөмкин.»;

4 пунктның 4.1 пунктчасы түбәндәге эчтәлек белән тулыландырырга:

«Әлеге статьяның 3 пунктының 4.1 бүлегендә каралган гражданның жыены, 10 кешедән дә ким булмаган санда торак пункт территориясенә тиешле өлешендә яшәүчеләр кешеләр төркеме инициативасы белән жирлек совети тарафыннан чакырылырга мөмкин.

Гражданның жыены үткәрелә торган торак пункт территориясенә бер өлеш чикләре Жирлек Совети карары белән жирле әһәмияттәге тиешле мәсьәләләрне хәл итүдә торак пункт территориясенә күрсәтелгән өлешендә яшәүчеләрнең мәнфәгатьләрен яклау критерийнән чыгып билгеләнә.»;

9 пунктта «торак пунктта яшәүчеләр» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясе өлешләре)» сүзләрен өстәргә;

23 статьяда (Гражданның сораштыру):

2 пунктта түбәндәге эчтәлеккә жәмлә өстәргә: «Гражданның сораштыру проектка ярдәм итү турындагы фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча сораштыруда инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән Жирлектә яисә аның өлешендә уналты яшкә житкән яшәүчеләр катнашырга хокукы.»;

3 пунктта түбәндәге эчтәлеккә 3 пунктча өстәргә:

«3) инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән жирлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр - шушы инициатив проектка ярдәм итү турында гражданның фикерен ачыклау өчен.»;

5 пунктның беренче абзацында «Жирлек Совети. Карарда» сүзләрен «Жирлек совети» сүзләренә алмаштырырга. Гражданның сораштыру үткәрү өчен «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге муниципаль берәмлек сайты кулланылырга мөмкин. Карарда»;

5 пунктта түбәндәге эчтәлеккә 6 пунктча өстәргә:

«6) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлек сайтынан файдаланып гражданның сораштыру үткәрелгән очракта, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе.»;

7 пунктның 1 пунктчасында «жирлекнең жирле үзидарә органнары» сүзләреннән соң «яисә жирлектә яшәүчеләрне» сүзләрен өстәргә;

16.1 статьяның 6 пункты түбәндәге эчтәлеккә 4.1 пунктчасын өстәргә:

«4.1) авыл торак пунктында яшәүчеләр өчен өстенлеккә әһәмияткә ия мәсьәләләр буенча инициатив проект кертү инициативасы белән чыгыш ясарга хокукы.»;

38 статьяда (Жирлек Совети депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату):

1 өлешнең 7 пункты яңа редакциядә бәян итәргә:

«7) Россия Федерациясе гражданның жыены яки чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланьрга хокукы Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданның жыены туктату, чит дәүләт гражданның жыены (подданствосы) яки яшәүгә рәхсәт бирү төре яисә Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, Россия Федерациясе гражданның жыены чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукы раслый торган яки Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына

сайланырга хокукы булган чит ил гражданына башка документ булу;»

44 статьяда (Жирлек башлыгы вәкаләтләренең вакытыннан алда туктату):

44 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«44 статья. Жирлек башлыгы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Жирлек башлыгы вәкаләтләре түбәндәге очрактарда вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән эштән китү;
- 3) 2003 елның 6 октябрәндәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль законның 741 статьясы нигезендә эштән китү;
- 4) 2003 елның 6 октябрәндәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль законның 74 статьясы нигезендә вазыйфасыннан ваз кичү;
- 5) суд тарафыннан эшкә яраксыз яисә эшкә сәләте чикләнгән дип тану;
- 6) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;
- 7) аңа карата судның гаепләү карары законлы көченә керү;
- 8) даими яшәү өчен Россия Федерациясеннән китү;
- 9) Россия Федерациясе гражданлыгын яки чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокукы Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгын туктату, чит дөүләт гражданлыгы (подданствосы) яки яшәүгә рөхсәт бирү төре яисә Россия Федерациясе гражданының чит дөүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган яки Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокукы булган чит ил гражданына башка документ булу;»
- 10) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;
- 11) суд тәртибендә сәләмәтлек торышы буенча Жирлек башлыгы вәкаләтләрен гамәлгә ашырырга сәләтсез дип билгеләү;
- 12) 2003 елның 6 октябрәндәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору, шулай ук муниципаль берәмлек бетерелгәндә;
- 13) муниципаль берәмлек чикләрен үзгәртү аркасында муниципаль берәмлектә сайлаучылар саны 25 проценттан күбрәккә арту.

2. Жирлек башлыгының вәкаләтләре шулай ук муниципаль берәмлек башлыгы, аның ире (хатыны) һәм балигы булмаган балалары 2013 елның 7 маендагы «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банктарында счетлар (кертәмнәр) ачуны һәм булдыруны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләрне чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән тыюны үтәмәгән очракта, Россия Федерациясе Президентының ишанычын югалтуга бәйле рәвештә вакытыннан алда туктатыла.

3. Муниципаль берәмлек вәкилләкле органы вәкаләтләре чоры төмамланганчы алты айдан да кимрәк вакыт калган булса, Жирлек башлыгын сайлау яңа сайланган Жирлек Советының беренче утырышында гамәлгә ашырыла.

4. Жирлек башлыгының вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, Жирлекнең яңа башлыгы Жирлек Советының яқындагы утырышында, вәкаләтләр шул рәвешле туктатылган көннән алып алты айдан артмаган срокта сайлана.

Жирлекнең яңа Башлыгы сайлана торган Жирлек Советы утырышын Жирлек башлыгының вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган көннән алып алты ай узгач иң өлкән Жирлек Советы депутаты алып бара.

Өгәр Жирлек Советы депутатларының билгеләнгән санының яртысыннан күбрәге уңай тавыш бирсә, депутат Жирлекнең башлыгы итеп сайланган санала.

5. Жирлек башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган яки аңа карата суд карары буенча сак астына алу рәвешендә процессуаль мәжбүр итү чаралары кулланылган яисә вазыйфасыннан вакытлыча читләштерелгән очракта, аның вәкаләтләрен Жирлек башлыгы урынбасары башкара.

Жирлек башлыгы урынбасары булмаганда Жирлек башлыгы вәкаләтләрен вакытлыча депутатлар, депутатларның инициатив төркемнәре тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлар арасыннан жирлек Советының якындагы утырышында сайланган Жирлек Советы депутаты башкара.

Жирлек башлыгы, Жирлек башлыгы урынбасары, яки Жирлек Советы депутаты тарафыннан вәкаләтләр башкару срогы муниципаль берәмлекнең элеккеге башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган көннән алып алты айдан арта алмый.

47 статьяда (Башкарма комитет вәкаләтләре):

2 пунктка түбәндәге эчтәлекле 19 пунктча өстәргә:

«19) алкоголь, наркотик яисә башка токсик исереклек халәтендәге затларга ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру.» ;

Уставның 47 статьясындагы 1 өлешенә түбәндәге эчтәлекле пункт өстәргә:

13) жирлек территориясен тәзекләндерү кагыйдәләрен раслау, тәзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, аның предмети булып жирлек территориясен тәзекләндерү кагыйдәләрен үтәү, социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәмин итү таләпләрен үтәү, күрсәтелгән кагыйдәләр нигезендә жирлек территориясен тәзекләндерүне оештыру, шулай ук жирлекнең торак пунктлары чикләрендә урнашкан аеруча саклана торган табигать территорияләреннән файдалануны, саклауны, урманнардан файдалануны оештыру;

47 статьяның 3 өлешен яңа редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлекнең башкарма комитеты муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы вәкаләтле орган булып тора.

1. Муниципаль контроль өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә керә:

1) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда дәүләт контроле (күзәтчелеге), муниципаль контроль өлкәсендә бердәм дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу;
2) муниципаль берәмлек территориясендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) әлеге Федераль закон, башка федераль законнар нигезендә башка вәкаләтләр.

2. Жирле әһәмияттәге, муниципаль район, шәһәр округы, шәһәр эчендәге бүленеше булган шәһәр округлары, шәһәр эчендәге районнар, муниципаль округлар мәсьәләләре буенча муниципаль контрольнең тиешле төрләрен гамәлгә ашыруны жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә тапшыру

Муниципаль контрольне турыдан-туры гамәлгә ашыру функцияләрен жирлекнең башкарма комитеты органнарына моңдый органнарның статусын билгеләүче хокукый актлар нигезендә йөкләргә мөмкин.

Юридик затларны, шәхси эшмәкәрләрне тикшерүләрне оештыру һәм уздыру белән бәйле мөнәсәбәтләргә карата муниципаль контрольне гамәлгә ашыру 2008 елның 26 декабрендәге «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында» 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.».

56 статьяда (Жирлек Советы депутаты, башка вазыйфаи затлар эшчәнлегенә социаль һәм башка гарантияләре):

56 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашырмаучы Жирлек Советы депутатына, башка вазыйфаи затларга бирелә торган социаль һәм башка гарантияләр 2009 елның 12 февралендәге «Татарстан Республикасында вәкиллекле

орган депутаты, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вөкалэтләрән гамәлгә ашыру гарантияләре турында»15-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм Жирлек Советы карарлары белән билгеләнә.

2. Үз вөкалэтләрән даими нигездә гамәлгә ашырмаучы Жирлек Советы депутатына озынлыгы тулаем алганда аена ике һәм алты эш көннән кимрәк булмаган чорга эш урынын (вазыйфасын) саклап калу гарантияленә.».

63 статьяда (Жирлекнең муниципаль хокукый актлары системасы):

4 пунктка түбәндәге эчтәлекле 4.1, 4.2 пунктчалар өстәргә:

«4.1. Эшмәкәрлек һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыру мәсьәләләренә кагылышлы муниципаль норматив хокукый актлар, эшмәкәрлек һәм инвестиция эшчәнлеген гамәлгә ашыруны нигезсез кыенлаштыра торган нигезләмәләренә ачыклау максатларында, тиешле Жирлекнең жирле үзидарә органнары тарафыннан Татарстан Республикасы законы нигезендә муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә экспертиза үткәрелергә мөмкин.;

4.2. Эшмәкәрлек һәм башка икътисадый эшчәнлекне гамәлгә ашыруга һәм аларның үтәлешен бәяләү муниципаль контроль кысаларында гамәлгә ашыруга, административ җаваплылыкка тартуға, лицензияләр һәм башка рөхсәтләр, аккредитация, бәяләүнең һәм экспертизаның башка рәвешләрен бирүгә бәйле муниципаль норматив хокукый актларда булган мәжбүри таләпләрне куллануны билгеләү һәм бәяләү тәртибе (алга таба - мәжбүри таләпләр) 2020 елның 31 июлендәге «Россия Федерациясендә мәжбүри таләпләр турында» 247-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән мәжбүри таләпләрне куллану принциптарын исәпкә алып муниципаль норматив хокукый актлар белән билгеләнә».

66 статьяда (Муниципаль хокукый актларны эзерләү):

4 пунктка түбәндәге эчтәлекле 3 пунктча өстәргә:

"3) гадәттән тыш хәлләр вакытында табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне бетерү максатларында эшләнгән норматив хокукый актлар проектлары".

4 пунктта «эшмәкәрлек һәм инвестиция эшчәнлеген субъектлары өчен бурычлар» сүзләрен «эшмәкәрлек һәм башка икътисадый эшчәнлек субъектлары өчен мәжбүри таләпләр, инвестиция эшчәнлеген субъектлары өчен бурычлар» сүзләренә алмаштырырга.

5 пунктта «инвестиция эшчәнлеген» сүзләрен «башка икътисадый эшчәнлек» сүзләренә алмаштырырга.

78 статьяда (Жирлектә бюджет процессы):

7 өлешнең 2 абзацына түбәндәге эчтәлекле алтынчы абзац өстәргә:

«Россия Федерациясенең милли үсешне максатларын һәм гавами хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешүе юнәлешен билгели торган документларда;»

78 статьяның 3 пункты үз көчен югалткан дип танырга.

80 статьяда (Гражданның үзара салым акчалары):

1 пунктта «торак пункт» сүзләреннән соң «(яисә аның территориясе өлешләре)» сүзләрен өстәргә;

2 пунктта «4.1 пунктында» сүзләрен «4.1 һәм 4.3 пунктларында» сүзләренә алмаштырырга.

XIII бүлекне түбәндәге эчтәлекле 80.1 статьясы өстәргә:

«80.1 статья. Инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс ягыннан һәм башкача тәэмин итү

1. 2003 елның 06 октябрәндәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьясында каралган инициатив проектларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү чыганагы, шул исәптән муниципаль берәмлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында бирелгән инициатив түләүләр күләмнәрен һәм (яисә) Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертларны исәпкә алып төзелгән, муниципаль берәмлекнең тиешле чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында бирелгән инициатив проектларны гамәлгә ашыруга жирле бюджет турында карар белән каралган бюджет ассигнованиеләре булып тора. <http://vsrv065-app10.ru99-loc.minjust.ru/content/act/96e20c02-1b12-465a-b64c-24aa92270007.html>

2. Инициатив түләүләр астында гражданнарның, шәхси эшмәкәрләрнең һәм һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә берләшкән юридик затларның конкрет инициатив проектларны гамәлгә ашыру максатларында. ихтыярый нигездә түләнгән торган һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетка күчәрелә торган акчалары аңлашыла.

3. Инициатив проект гамәлгә ашырылмаган очракта, инициатив түләүләрне жирле бюджетка күчәргән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары буенча инициатив проектны гамәлгә ашыру максатларында файдаланылмаган инициатив түләүләрнең калган өлеше, күрсәтелгән түләүләрне жирле бюджетка күчәргән затларга (шул исәптән оешмаларга) кайтарылырга тиеш.

Жирле бюджетка күчәрелгән затларга (шул исәптән оешмаларга) кире кайтарылырга тиешле инициатив түләүләр суммаларын исәпләү һәм кире кайтару тәртибе Жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

4. Инициатив проектларны гамәлгә ашыру шулай ук кызыксынган затларның ихтыярый мөлкәти һәм (яисә) хезмәттә катнашу рәвешендә дә тәэмин ителергә мөмкин.».

87 статьяда (Жирлек Уставының үз көченә керү тәртибе, әлеге Уставка үзгәрешләр керту турында карар)

87 статьяның 2 пунктын яңа редакциядә бәян итәргә:

«2. Жирлек Уставы, әлеге Жирлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль хокукый акт Дәүләт теркәве узганнан соң рәсми рәвештә басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш һәм Жирлек территориясендә махсус мәгълүмат стендларында һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы» нда (PRAVO.TARSTAN.RU), шулай ук Россия Юстиция министрлыгы «Россия Федерациясендә норматив хокукый актлар» порталында (<http://pravo-minjust.ru>, <http://pravo-минюст.рф>) рәсми басылып чыкканнан соң (халыкка житкергәннән) үз көченә керә. Жирлек башлыгы теркәлгән Жирлек Уставын, әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында Жирлек Советы карарын муниципаль берәмлекләр уставларын теркәү өлкәсендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органынан Жирлек Уставы, 2005 елның 21 июлендәге 97-ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясындагы 6 өлешендә каралган Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре уставларының дәүләт реестрына үзгәрешләр керту турында муниципаль хокукый акт турында белешмәләр керту хакында хәбәрнамә кәргән көннән соң жиде көн эчендә бастырып чыгарырга (халыкка житкерелергә) тиеш.»